

УДК 347.77/.78:004.89](045)

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.1.65>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЄС, УКРАЇНІ ТА США

Рудниченко А.Ю.,*аспірант кафедри інтелектуальної власності**та приватного права,**Національний технічний університет України**«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Рудниченко А.Ю. Актуальні питання правового регулювання штучного інтелекту в ЄС, Україні та США.

Стрімкий розвиток штучного інтелекту (далі ШІ) змушує законодавців по всьому світу розробляти правові механізми та правила, які дозволять врегулювати питання як створення ШІ систем, так і належного і правомірного їх використання. Попит на ШІ, як і кількість ШІ сервісів та їх користувачів, стрімко зростають і значно перевищують швидкість розвитку правового регулювання даного питання. Стало зрозумілим, що хоча ШІ і відкриває безпрецедентні можливості, він також становить значну загрозу для конфіденційності і захищеності персональних даних та авторських прав, що робить питання все більш актуальним. При цьому є важливим дотримання здорового балансу між захистом прав і розвитком інноваційних технологій, щоб забезпечувати стрімкий, проте контрольований подальший вектор розвитку цієї галузі.

В статті досліджено, що за останні роки (2022–2025) Європейський Союз (далі ЄС), Сполучені Штати Америки (далі США) та Україна застосували різні підходи до регулювання ШІ. Встановлено, що ЄС став лідером у цій сфері, запровадивши комплексний обов'язковий акт, який має стати основою для впровадження регулювання ШІ в багатьох розвинених країнах світу; Україна використовує правову модель, не впроваджену ще в ЄС та США – запроваджуючи спеціальну форму захисту майнових прав на результати роботи ШІ – право особливого роду «*sui generis*», що потенційно дозволяє користувачам ШІ мати більші можливості до захисту своїх прав на території України, ніж це можливо в інших країнах; США в свою чергу досі віддають перевагу більш децентралізованому, ринковому підходу, який дозволяє компаніям і бізнесам діяти в рамках документів рекомендаційного характеру, застосовуючи їх відповідно до своїх потреб і особливостей. В статті оглянуто регулювання ШІ в цих юрисдикціях починаючи з 2022 року та основні ризики, які законодавці намагаються покрити шляхом прийняття нових нормативних актів та принципів. Особливу увагу в статті приділено різноплановості моделей підходу до питання регулювання ШІ, які можливості створює кожен з підходів. У підсумку обґрунтовано, що незважаючи на відмінності в регулюванні даного питання в різних юрисдикціях, кожен з яких має своє недоліки, для належного захисту прав власників інтелектуальної власності та адаптації до правової системи ЄС – важливим є забезпечити поступову імплементацію найкращих практик в законодавство України, тому метою і ключовою цінністю статті є пошук таких практик, і виділення сильних сторін підходу до даного питання в Україні.

Ключові слова: Штучний інтелект, ШІ, захист авторських прав, інтелектуальна власність.

Rudnychenko A.Y. Current aspects of legal regulation of artificial intelligence in the EU, Ukraine, and the USA.

The rapid development of artificial intelligence (hereinafter AI) is forcing legislators around the world to develop legal mechanisms and rules that will regulate both the creation of AI systems and their proper and lawful use. The demand for AI, as well as the number of AI services and their users, is growing rapidly and significantly outpacing the speed of development of legal regulation in this area. It has become clear that while AI opens up unprecedented opportunities, it also poses a significant threat to the confidentiality and security of personal data and copyright, making the issue increasingly relevant. At the same time, it is important to maintain a healthy balance between the protection of rights and the development of innovative technologies in order to ensure the rapid but controlled further development of this industry.

The article examines, how in recent years (2022–2025), the European Union (hereinafter the EU), the United States of America (hereinafter the US) and Ukraine have applied different approaches to AI regulation. It has been researched that the EU has become a leader in this field by introducing a comprehensive mandatory act, which is to become the basis for the implementation of AI regulation

in many developed countries around the world; Ukraine uses a legal model that has not yet been implemented in the EU and the US, introducing a special form of protection of property rights to the results of AI work – a «sui generis» right, which potentially allows AI users to have greater opportunities to protect their rights in Ukraine than it is possible in other countries; the US, in turn, still prefers a more decentralised, market-based approach that allows companies and businesses to operate within the framework of advisory documents, which may be applied according to their needs and characteristics. The article reviews AI regulation in these jurisdictions starting from 2022 and the main risks that legislators are trying to cover by adopting new regulations and principles. The article pays special attention to the diversity of approaches to AI regulation and the opportunities that each approach creates. In conclusion, it is argued that despite differences in the regulation of this issue in different jurisdictions, each of which has its own shortcomings, in order to properly protect the rights of intellectual property owners and adapt to the EU legal system, it is important to ensure the gradual implementation of best practices into Ukrainian legislation. Therefore, the purpose and key value of the article is to identify such practices and highlight the strengths of the approach to this issue in Ukraine.

Key words: Artificial intelligence, AI, copyright protection, intellectual property.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток можливостей штучного інтелекту (далі – ШІ) створив нагальну потребу у відповідному правовому регулюванні в різних юрисдикціях. Системи ШІ приносять величезні переваги, але також несуть ризики, такі як порушення конфіденційності, дезінформація, порушення у сферах авторських прав та персональних даних. Уряди у всьому світі намагаються вирішити, як контролювати ці ризики, не гальмуючи інновації. У 2024 році всі 193 держави-члени Організації Об'єднаних Націй схвалили резолюцію, в якій визнали необхідність регулювання ШІ, продемонструвавши глобальний консенсус щодо необхідності впровадження нових регулювань і правил. Однак підходи до управління ШІ сильно різняться. ЄС, Україна та США ілюструють три різні стратегії, сформовані їхніми правовими культурами та наявними пріоритетами. Стратегія ЄС наголошує на суворому нагляді за дотриманням ШІ основних прав, слідуючи прикладу своєї системи захисту даних, запровадженої Загальним регламентом про захист даних (далі GDPR). Україна стикається з проблемою розвитку і ризиків ШІ в умовах технологічної революції та складного соціально-політичного контексту, включаючи інформаційні загрози, пов'язані з війною, прагнучи при цьому гармонізувати свої норми з нормами ЄС. США, зі свого боку, наразі перебувають в стані фрагментованого регуляторного середовища – зусилля розподілені між федеральними агентствами, законодавчими органами штатів та рекомендаціями, необов'язковими до виконання – що відображає спроби пошуку балансу між заохоченням інновацій у сфері ШІ та вирішенням зростаючих ризиків для суспільства. Загальна проблема полягає у пошуку оптимального регуляторного балансу: одночасно захищати суспільство від шкоди ШІ, не перешкоджаючи при цьому технологічному прогресу та економічному зростанню. У цій статті розглядається ця проблема шляхом аналізу того, як ЄС, Україна та США підходять до регулювання ШІ, виявляючи прогалини та найкращі практики в кожному підході.

Мета цієї статті полягає у здійсненні аналізу правового регулювання ШІ в ЄС, Україні та США. Для досягнення поставленої мети сформульовано наступні завдання: описати сучасний стан законодавства про ШІ; оцінити ефективність та основні принципи та підходів в окреслених країнах; дослідити, як Україна може розвинути свою систему управління ШІ, спираючись на стандарти ЄС та досвід США.

Стан опрацювання проблематики. Питання правового регулювання ШІ охоплює досить багато індустрій, адже можливості ШІ можна і доцільно застосовувати дуже багатьма способами. Попри зростання кількості публікацій на дану тему, проблема залишається вкрай актуальною, особливо враховуючи дуже різний підхід до даного питання в різних юрисдикціях. Серед вчених, які присвятили свої дослідження вказаній проблематиці, можна виокремити таких, як Ю. Бурило, Ю. Вишневецька, Ю. Волкова, А. Гачкевич, С. Корнєєва, О. Котуха та ін. Лише подальша активна робота науковців і експертів правозастосування по всьому світу може зробити можливою якісну гармонізацію підходів до питання регулювання ШІ, яка дозволить ефективно захистити права і при цьому не стати перешкодою на шляху інновацій.

Виклад основного матеріалу. Регулювання в Європейському Союзі. Європейський Союз прийняв перший в світі комплексний акт про штучний інтелект. У 2023–2024 роках ЄС завершив роботу над Законом ЄС про штучний інтелект (далі – Закон про ШІ) – який покликаний забезпечити створення середовища у сфері ШІ, яке дозволить усунути або мінімізувати ризики, пов'язані з використанням ШІ сервісів [1]. Закон про ШІ застосовує підхід, заснований на ризиках: він класифікує системи ШІ за рівнем ризику та встановлює відповідні зобов'язання для їх авторів. Системи з неприйнятним рівнем ризику, наприклад, які маніпулюють біометричними даними, пове-

дінкою осіб, оцінюють схильність особи до вчинення злочину – повністю заборонені. Системи ШІ з високим рівнем ризику – наприклад, які використовуються при прийнятті рішень про працевлаштування, встановленні кредитного рейтингу особи, в охороні здоров'я, критичній інфраструктурі або правоохоронній діяльності – дозволені лише за умови суворого дотримання вимог, включаючи оцінку відповідності, вимоги щодо прозорості та документації, а також механізми людського нагляду на різних етапах. Системи ШІ, які прямо не заборонені або не мають високого рівня ризику, в основному вважаються системами з низьким рівнем ризику – вони підпадають під мінімальні законодавчі вимоги, крім основних вимог щодо прозорості (наприклад, інформування користувачів про використання ШІ) для захисту прав користувачів. Варто зазначити, що Закон про ШІ застосовується не тільки до постачальників та користувачів ШІ, що базуються в ЄС, але й до організацій за межами ЄС, які дозволяють використання своїх систем ШІ на ринку ЄС, що підкреслює його широкий екстериторіальний характер.

Закон про ШІ набрав чинності 1 серпня 2024 року і буде впроваджуватися поетапно [2]. Деякі положення, включаючи розділи, що визначають основні вимоги (такі як прозорість ШІ та програми управління ризиками) та заборони на найбільш небезпечні практики ШІ, набули чинності з 2 лютого 2025 року. Інші зобов'язання будуть впроваджуватися поступово протягом наступних років; більшість вимог Закону про ШІ будуть повністю застосовуватися до 2026 року, після перехідного періоду, щоб дати можливість компаніям і регуляторним органам підготуватися. Для забезпечення дотримання нових правил ЄС створює спеціальні наглядові органи (такі як Європейський офіс зі штучного інтелекту) та надає повноваження національним регуляторним органам. Закон про ШІ вводить суттєві штрафи за недотримання вимог, порівнянні за розміром із штрафами за порушення GDPR. За найсерйозніші порушення (наприклад, використання заборонених систем ШІ) організації можуть бути оштрафовані на суму до 35 млн євро або 7% від свого річного обороту, залежно від того, яка сума є більшою [2]. Менш серйозні порушення (такі як недотримання вимог прозорості або вимог до систем високого ризику) караються меншими, але все ж значними штрафами. Ці санкції мають на меті мотивувати до максимального дотримання правил. За допомогою цього новаторського регулювання ЄС прагне збалансувати інновації та фундаментальні права, позиціонуючи себе як глобального інноватора у сфері управління ризиками, пов'язаними з використанням ШІ.

Регулювання в Сполучених Штатах. На відміну від ЄС, США наразі не прийняли комплексного федерального закону, присвяченого регулюванню ШІ в широкому розумінні. Натомість США застосували секторальний підхід, покладаючись на поточному етапі в першу чергу на застосування кожним з штатів свого підходу до даного питання, а також впровадивши рекомендації, які мають врегулювати даний напрям, при цьому не нав'язуючи обмежень, які можуть зупинити прогрес і лідерство США у сфері ШІ. У жовтні 2022 року Управління науки та технологічної політики Білого дому опублікувало «План дій щодо Білля про права штучного інтелекту», в якому викладено п'ять принципів (таких як захист від алгоритмічної дискримінації та право на приватність) для регулювання розробки та використання автоматизованих систем [3]. Білля про права ШІ є лише рекомендацією – він не створює обов'язкових зобов'язань, а слугує добровільним планом дій щодо етичних практик штучного інтелекту. Аналогічно, Національний інститут стандартів і технологій США (далі NIST) опублікував у січні 2023 року «Концепцію управління ризиками ШІ» як добровільний стандарт, що допомагає організаціям виявляти та зменшувати ризики, пов'язані з ШІ [4]. Концепція NIST надає структурований підхід для компаній щодо інтеграції підходів щодо надійності та безпеки в проектуванні та впровадженні систем ШІ, але документ носить виключно рекомендаційний характер.

В той же час, регуляторні органи США почали використовувати існуючі юридичні повноваження для боротьби зі шкідливим використанням ШІ відповідно до законів, які можуть порушувати системи ШІ і їх використання. Наприклад, Федеральна торгова комісія США (далі FTC) попередила, що застосовуватиме закони про захист споживачів та антимонопольне законодавство до ШІ; у 2022–2025 роках FTC використовувала свої повноваження, передбачені Законом про Федеральну торгову комісію, для притягнення до відповідальності компаній за «недобросовісні або оманливі» практики, пов'язані з ШІ (такі як оманливі твердження про продукти ШІ та неналежне використання ШІ при обробці даних споживачів) [5]. Протягом останніх років законодавчі органи окремих штатів ухвалювали законопроекти, зосереджені на ШІ, що охоплювали питання від автоматизованих інструментів найму до зображень *deepfake*. Наприклад, місто Нью-Йорк впровадило закон RAISE, який вимагає від компаній розкривати інформацію про серйозні інциденти, наприклад, якщо небезпечна модель ШІ була вкрадена зловмисником або поводить себе небезпечним чином [6]. Кілька штатів (таких як Колорадо, Каліфорнія, Іллінойс) також прийняли або запропонували закони, що регулюють конкретні застосування ШІ (наприклад, допустимість використання розпізнавання обличчя при застосуванні ШІ або обмеження щодо застосування ШІ у фінансах) – з метою заповнення прогалини через відсутність федерального закону про ШІ [7].

На федеральному рівні останні законодавчі ініціативи відображають зростаючий інтерес до комплексного регулювання ШІ, хоча конкретне законодавство ще не прийнято. У жовтні 2023 року президент Джо Байден видав широкий виконавчий указ про «Безпечний, надійний та достовірний ШІ» (далі SAFE), який є найамбітнішим регуляторним заходом США щодо ШІ на сьогоднішній день на федеральному рівні [8]. SAFE визначає такі пріоритети, як захист національної безпеки, забезпечення відповідальності та прозорості ШІ, захист прав (включаючи вирішення питань упередженості та інтелектуальної власності) та сприяння інноваціям у сфері ШІ [8]. Цей указ не є обов'язковим законом, але він стимулював дискусії через серію форумів з питань штучного інтелекту Сенату США та робочих груп, що зосередилися на питаннях ШІ. Указ також закликав до розробки нових стандартів безпеки ШІ (під керівництвом NIST), заходів щодо захисту приватного життя під час використання ШІ федеральними агентствами, керівних принципів щодо запобігання алгоритмічній дискримінації та зусиль для стимулювання розвитку та конкуренції у сфері ШІ [8].

Підсумовуючи, можна сказати, що на сьогоднішній день підхід США базується на відкритості до ринкових інновацій, доповнених цілеспрямованими нормативними актами у конкретних штатах з перспективою і метою врегулювання даної сфери у найближчі кілька років.

Регулювання в Україні. У грудні 2020 року Кабінет Міністрів затвердив «Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні», в якій викладено основні принципи та цілі політики у сфері ШІ (з акцентом на права людини, верховенство права та інноваційний розвиток) [9]. Цим документом було визначено, що ШІ має розвиватися таким чином, щоб підтримувати демократичні цінності та довіру громадськості. На основі цього Україна почала адаптувати деякі існуючі закони до реалій ШІ. Зокрема, у кінці 2022 році були внесені поправки до Закону України «Про авторське право і суміжні права», ключовою новелою стало запровадження поняття неоригінальних об'єктів, створених за допомогою комп'ютерних алгоритмів, надавши їм особливу форму захисту – право «*sui generis*», для захисту майнових прав автора таких творів на 25 років [10]. За цим режимом твори, створені ШІ за запитом користувача (наприклад, текст або зображення, створені ШІ), можуть бути законно використані фізичною або юридичною особою, яка створила об'єкт ШІ або володіє правами на програмне забезпечення – відповідна особа отримує майнові права на такий твір з можливістю їх захисту. Ця новела законодавства є справді прогресивною у відношенні до багатьох інших правових систем – адже результати використання ШІ отримують реальну і практичну можливість щоб бути захищеними від неправомірного використання. В частині практичних аспектів використання зазначеного права, Міністерство цифрової трансформації України в червні 2025 року видало Рекомендації з відповідальної розробки систем із використанням технологій штучного інтелекту [11], відповідно до яких розробники систем ШІ зобов'язані забезпечити дотримання прав інтелектуальної власності та прав особливого роду (*sui generis*) інших осіб одним із таких способів:

- отримання дозволу на використання охоронюваного об'єкта, зокрема, на підставі договору з правоволодільцем у процесі навчання системи ШІ;
- запровадження механізмів, за допомогою яких правовласники об'єктів права інтелектуальної власності та права особливого роду (*sui generis*) можуть захистити свої права на такі об'єкти;
- заохочення розробників робити відкритими датасети, на яких тренуються системи ШІ.

Хоча Україна ще й не прийняла спеціального закону, який регулює використання систем ШІ в широкому розумінні – проте окрім доктрини *sui generis* багато зусиль докладається до планування подальшого розвитку. У жовтні 2023 року Міністерство цифрової трансформації України представило «Дорожню карту з регулювання штучного інтелекту в Україні» як план політики на найближчі 3-5 років [12]. Ця дорожня карта визначає двоступеневу стратегію поступового впровадження управління ШІ. На першому етапі (2023–2025 рр.) Україна зосереджується на підготовці та саморегулюванні: уряд та зацікавлені сторони галузі співпрацюють над етичними рекомендаціями, галузевими рекомендаціями, «регуляторними пісочницями» для інновацій у сфері ШІ та Білою книгою ШІ з найкращими практиками [12]. Ідея цього етапу полягає в тому, щоб заохотити розробників та компанії, що працюють у сфері ШІ, до прийняття добровільних стандартів та побудови екосистеми ШІ, яка сприятиме інноваціям, але водночас враховуватиме ризики – і все це без негайного введення жорстких законів, які можуть обмежити подальший розвиток ШІ. На цьому етапі також передбачене дослідження ефективності того, як ЄС впроваджує свій Закон про ШІ, щоб Україна могла перейняти цей досвід. На другому етапі, орієнтовно в 2026-2028 роках, Україна планує запровадити обов'язкове національне законодавство про ШІ, яке буде узгоджене з Законом ЄС про ШІ. Відповідно, після того, як буде закладено основу і місцеві компанії будуть краще підготовлені (завдяки ефективним проміжним етапам, які мінімально обмежують використання ШІ), Україна має намір впровадити ці принципи в законодавство, гармонізуючи свої нормативні акти з правовою базою ЄС. Цей шлях відображає більш широку мету України щодо інтеграції з цифровим та правовим простором ЄС, особливо як країни-кандидата до ЄС.

Україна також активно бере участь у міжнародних зусиллях з управління ШІ, що впливає на її внутрішній підхід і демонструє її прихильність до глобальних тенденцій розвитку і впорядкування використання ШІ. Україна бере участь у роботі Ради Європи з питань ШІ – вона приєдналася до комітету Ради Європи з питань ШІ у 2022 році, сприяючи розробці регіонального правового інструменту з питань ШІ. Найважливіше, що в травні 2025 року Україна стала однією з перших країн, які підписали Рамкову конвенцію Ради Європи про штучний інтелект, права людини, демократію та верховенство права [13]. Підписавши цей новаторський договір про ШІ, Україна зобов'язується дотримуватися європейських стандартів у сфері ШІ, забезпечуючи розробку та використання систем ШІ відповідно до прав людини та основних свобод. Конвенція є першим у світі обов'язковим міжнародним договором про ШІ, який встановлює принципи оцінки ризиків, прозорості, підзвітності та нагляду за ШІ відповідно до демократичних цінностей. Раннє схвалення Конвенції Україною підкреслює стратегічне рішення країни привести свої майбутні нормативні акти щодо ШІ у відповідність до європейських та міжнародних найкращих практик.

Станом на червень 2025 року підхід України до врегулювання ШІ можна охарактеризувати як обережний, але проактивний: відбувається детальне планування, йде активна розробка рекомендацій, для поточного врегулювання приймається спеціальний захист на законодавчому рівні для прав особливого роду, робиться акцент на імплементації норм ЄС щодо ШІ в законодавство України.

Висновки. ЄС, США та Україна незважаючи на спільну ціль у врегулюванні питання ШІ у найближчі роки, наразі є прикладами трьох різних парадигм регулювання ШІ. Підхід Європейського Союзу полягає у створенні всеосяжної, вертикальної правової бази, яка вирішує основні ризики використання ШІ за допомогою єдиних правил та контролю за їх дотриманням, маючи на меті стати світовим стандартом. Такий підхід має забезпечити доволі швидку адаптацію бізнесу до нових умов використання ШІ в ЄС, що дозволить після цього впроваджувати додаткові регулювання даної сфери залежно від існуючої проблематики.

Підхід США є більш поступовим – він спирається на існуючі правові механізми, добровільні рекомендації та децентралізовані експерименти на рівні штатів, що відображає прагнення не перешкоджати інноваціям та вирішувати проблеми по мірі їх виникнення. Втім, як можна побачити з загальної динаміки – питання врегулювання питання використання ШІ постає дедалі серйозніше, тож у найближчі роки ми маємо очікувати на впровадження широкого регулюючого федерального законодавства у цій сфері.

Підхід України є адаптивним та амбітним: не маючи достатнього розміру ринку для одностороннього встановлення правил, Україна синхронізує свою політику з комплексним режимом ЄС, одночасно сприяючи створенню сприятливого для інновацій середовища всередині країни. Наявність врегульованого права особливого роду в законодавстві України – дозволяє на поточному етапі потенційно отримати на території України вищий рівень захисту майнових прав користувачами та авторами систем ШІ порівняно з США та ЄС.

Кожен підхід має свої переваги та виклики. Закон ЄС про ШІ може забезпечити ясність і зміцнити довіру громадськості, але він повинен знайти баланс, щоб уникнути надмірного регулювання, яке може призвести до відтоку талантів та інвестицій в інші регіони. Підхід США забезпечує гнучкість і швидкі інновації, але створює ризик подальшої фрагментації регулювання та потенційних прогалин у захисті громадськості від шкоди, яку може завдати ШІ. Синхронізована стратегія України залежить від ефективного впровадження та нарощування потенціалу для досягнення стандартів та вимог ЄС. Регулювання ШІ швидко розвивається, і період з 2025 по 2028 рік є вирішальним для повноцінного запровадження законодавчих ініціатив, які мають стати основною балансу між захистом прав та розвитком інновацій. Вже прослідковуються ключові основи – прозорість, підзвітність, безпека та фундаментальні права в ШІ є загальними темами в досліджених правових системах. Міжнародне співробітництво та узгодженість управління ШІ мають стати ще більш акцентом у наступні роки, зважаючи на транскордонний характер впливу ШІ і ризики, які ШІ створює.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. AI Act, Shaping Europe's Digital Future, European Commission. Official website URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai> (дата звернення: 15.06.2025).
2. Csaba Vári and Anna Howe. European Union: AI Act provisions applicable from February 2025. Global Compliance News (Baker McKenzie), February 17, 2025. URL: https://www.globalcompliancencews.com/2025/02/17/https-insightplus-bakermckenzie-com-bm-data-technology-european-union-ai-act-provisions-applicable-from-february-2025_01302025 (дата звернення: 15.06.2025).
3. Володимир Бегей. Законодавче регулювання використання штучного інтелекту: Україна та Світ. Блог Львівського університету. URL: <https://university-blog.lnu.edu.ua/story-15/> (дата звернення: 17.06.2025).

4. AI Risk Management Framework. National Institute of Standards and Technology. URL: <https://www.nist.gov/itl/ai-risk-management-framework> (дата звернення: 19.06.2025).
5. Jody Godoy. US FTC announces crackdown on deceptive AI claims, schemes. September 26, 2024. URL: <https://www.reuters.com/technology/artificial-intelligence/ftc-announces-crackdown-deceptive-ai-claims-schemes-2024-09-25> (дата звернення: 19.06.2025).
6. Andrew Gouardes. Sen. Gouardes' AI Safety Bill Passes the State Senate. The New York State Senate official website. June 12, 2025. URL: <https://www.nysenate.gov/newsroom/press-releases/2025/andrew-gouardes/sen-gouardes-ai-safety-bill-passes-state-senate> (дата звернення: 19.06.2025).
7. John Miley. Will State Laws Hurt AI's Future? May 27, 2025. URL: <https://www.kiplinger.com/politics/how-will-state-laws-hurt-future-of-ai> (дата звернення: 19.06.2025).
8. The White House. Fact Sheet: President Biden Issues Executive Order on Safe, Secure, and Trustworthy Artificial Intelligence. October 30, 2023. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2023/10/30/fact-sheet-president-biden-issues-executive-order-on-safe-secure-and-trustworthy-artificial-intelligence/> (дата звернення: 18.06.2025).
9. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 році № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 24.06.2025)
10. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 24.06.2025)
11. Рекомендації з відповідальної розробки систем із використанням технологій штучного інтелекту. Мінцифри. Червень 2025. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%A8%D0%86%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%96%D0%B2.pdf?utm_source=communication&utm_medium=cps&utm_id=1 (дата звернення: 23.06.2025).
12. Регулювання штучного інтелекту в Україні: Мінцифри презентує Білу книгу. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. 26 червня 2024 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rehuliuвання-shtuchnoho-intelektu-v-ukraini-mintsyfyry-prezentuie-bilu-knyhu> (дата звернення: 24.06.2025).
13. Ukraine Signs the Council of Europe Framework Convention on AI. Council of Europe Office in Ukraine official website. May 15, 2025. URL: <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/-/ukraine-signs-the-council-of-europe-framework-convention-on-ai> (дата звернення: 25.06.2025).